

יום ד', י"ז בשבט תשס"ב (30 בינואר)

עם הדבק בעברו בלבד הוא עם גוסס, אך אם היהודים ישאבו מעברם דעת ואהבה אל מורשתם, יהיה להם הכח לפתוח את שערי עתידם.
אבא קובנר, 1978

היום, **י"ז בשבט**, - **"פורים סראגוסה"** - בשנת ק"פ (1420-5180), ניצלו היהודים בסראגוסה שבספרד בנס מופלא מגזירת השמדה. יהודי משומד בשם מרקוס זמם מזימה נגד היהודים של סראגוסה. נהגו היהודים לקבל את פני המלך, כאשר עבר עם פמלייתו בתוך קהילות אלה, עם ראשיהם, דייניהם וכל איש ישראל עם ספרי תורתם להשתחוות לפניו ולברכו. אותו מרקוס הרשע טען כי תיקי ספרי התורה היו למעשה ריקים - שספרי התורה הוצאו מהם [דבר שניתן לעשות עם ספרי תורה לפי המנהג הספרדי, בו התורה נמצאת בתוך תיק ("ארגז") סגור עשוי מעץ. לא כן לפי המנהג האשכנזי, בו ספר התורה מכוסה בנרתיק מבד]. ואמנם כן עשו, כי חכמי הקהילה החליטו שלא טוב לצאת עם תורת חיים של בורא העולם לפני מלך בשר ודם, עובד אלילים. [בפרשת השבוע שנקרא השבוע, פרשת **"יתרו"**, בני ישראל מקבלים את עשרת הדברות/התורה במעמד הר סיני. ה"דברה" השניה מצווה אותנו: **"לא תעשה לך פסל וכל תמונה אשר בשמים ממעל ואשר בארץ מתחת ואשר במים מתחת לארץ. לא תשתחוה להם ולא תעבדם כי אנכי ה' אלקיך א-ל קנא פוקד עוון אבות על בנים על שלשים ועל רבעים לשונאי."** [שמות כ' 3 - 4] חמתו של המלך בערה בו בשמוע דברים אלה, והחליט לבדוק את הדבר לעצמו. בדרך נס נודע הדבר לשמש הקהילה בחלום לילה (בבחינת **"בלילה ההוא נדדה שנת המלך ויאמר להביא את ספר הזכרונות דברי הימים..."** [אסתר ו' 1]), והוא נצטווה לרוץ לבית הכנסת להחזיר את הספרים לתיקיהם - שלמחרת, בביקור המלך, יקבלו את פניו עם ספרים **"מלאים"**. וכך היה - ויהודי סראגוסה ניצלו מהרג וודאי. והם הפכו יום זה לששון ושמחה, משתה ויום טוב, כמנהג הפורים המקורי, עם משלוח מנות ומתנות לאביונים. [לוח דבר בעתו]

בענייני ט"ו בשבט...

הציונות הביאה עימה עצים חדשים לנוף הארץ. יותר מכולם מסמל **האקליפטוס** את ההתיישבות החדשה בארץ-ישראל. גנניו של הברון הביאוהו ונטעוהו על אדמת הארץ כדי לייבש אזורים ביצתיים שהיו מקור למחלות שהיכו במתיישבים. האקליפטוס, עץ אוסטרלי גבוה, נקלט במושבות וניצב יפה צמרת ברוב אתרי הראשונים. אין בטחון שהאקליפטוס דווקא הדביר את הביצות ואולי עצים אחרים היו מתמודדים עם הבעיה באותה הצלחה. הערבים זיהו את העץ עם היישוב היהודי וכינוהו **"סג'ארת אל יהוד"** - עץ היהודים. [זמן.מקום]

בחגיגת הנטיעות במגדיאל שבשרון, נתכבד הרב קוק זצ"ל בנטיעה הראשונה. כשקם והלך לנטוע התרגש הרב מאד, ודמעות זלגו מעיניו, ופניו היו כלפיד אש. כשהגישו לו את המעדר, סירב לקחתו והתכופף, ובידיו טיפל ברגבי האדמה, וכולו נתון ברעדת קודש. כששאל אותו אחד הקרובים מדוע הרב מתרגש, השיב לו הרב קוק, **שנטיעת עץ בארץ-ישראל אינה סתם פעולה חקלאית רגילה**. זוהי הידבקות במידותיו של הקב"ה, שאף הוא התעסק במטע הארץ תחילה, **"ויטע ה' אלוקים גן בעדן מקדם..."** [בראשית ב' 8] לא נאה לה למצווה כה חשובה להשתמש במעדר אשר מהווה **"חציצה"** בין האדם לבין אדמת הקודש. [במעגלי החיים]

"...ועת צרה היא ליעקב וממנה יוושע." [ירמיה ל' 7]

יום נעים ושמח, בציפיה לישועה!

הדף מוקדש לרפואתו השלמה של **בנו יצחק יוסף הכהן בן ביילע זלאטע** בתוך שאר חולי ישראל